

Aan de leden van Provinciale Staten van Noord-Holland**Datum ingekomen vragen** : 11 maart 2024**Datum GS-besluit** : 9 april 2024**Vragen nr. 28**Vragen van **de heer G.L.J. Leerink** (PvdA) over PWN.

De voorzitter van Provinciale Staten van Noord-Holland deelt u overeenkomstig het bepaalde in artikel 45 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten mede, dat op 11 maart 2024 door het lid van Provinciale Staten, **de heer G.L.J. Leerink** (PvdA), de volgende vragen bij Gedeputeerde Staten zijn ingekomen.

INLEIDING VRAGEN

De afgelopen maanden is er veel meer neerslag gevallen dan gebruikelijk. De oorzaak daarvan kan volgens velen gevonden worden bij de klimaatverandering. De consequentie hiervan, is dat de overlast van de grote hoeveelheid neerslag zich vaker voor zal gaan doen.

Vanuit verschillende kanten is de fractie van de PvdA benaderd met vragen over de grondwaterstand in het duingebied. Uit deze contacten is ons het volgende gebleken.

De overvloedige hoeveelheid neerslag leidt op dit moment tot een zeer hoge grondwaterstand in het Noord-Hollands Duingebied. Deze hoge grondwater stand veroorzaakt op zijn beurt veel problemen voor bewoners en andere gebruikers van het duingebied, zoals daar zijn:

- De Zeeweg naar Bergen aan Zee (provinciale weg) dreigt helemaal onder water te komen, waardoor er een bereikbaarheids- en veiligheidsprobleem voor het dorp ontstaat. Het is de enige toegangsweg naar het dorp.
- Delen van Bergen aan Zee staan onder water en ook woningen hebben last van het hoge grondwater.
- Een flink aantal zomerhuisjes in het duingebied ten noorden van Egmond aan Zee staan in het water, een aantal andere worden bedreigd door het water. Voor de bezitters van de huisjes leidt dit tot onherstelbare schade. Er wordt nagedacht over schadeclaims, die in de tonnen kunnen lopen.
- De duinlandjes in het Natura 2000 gebied ten noorden van Egmond aan Zee staan nagenoeg allemaal onder water. De duinlandjes vertegenwoordigen waardevol cultuurhistorisch en sociaal erfgoed. Het gebied is vanwege het eeuwenlange gebruik en de daarbij behorende unieke natuurontwikkeling, in Natura 2000 benoemd als het "Zeedorpenlandschap", hetwelk beschermd dient te worden. Dit jaar is geen teelt meer mogelijk en de verwachting is dat veel gebruikers er de brui aan gaan geven, waardoor het Zeedorpenlandschap als zodanig bedreigd wordt. Ook is hier schade aan opstallen.
- Veel fiets- en wandelpaden zijn vanwege de grote hoeveelheid water onbegaanbaar. Het is zelfs al voorgekomen dat hardlopers, die het water op de paden wilden ontwijken, bekeurd werden omdat ze niet op de paden liepen.....

- Er bestaat zorg dat de hoge grondwaterstand, zal leiden tot aantasting van de natuurlijke waarden in het duingebied.

De lijst van genoemde problemen is niet uitputtend.

Volgens de Kader Richtlijn Water is er een verantwoordelijkheidsverdeling op hoofdlijnen tussen de diverse overheden. Daar doorheen lopen de verantwoordelijkheden voor het gebruik van het gebied (zoals wegen, beheer van de natuur, verhuur).

Voor het grootste deel van de gebieden waarop deze vragen zich richten, is de provincie grondeigenaar en heeft het een directe relatie met de organisatie die het beheer doet, te weten de PWN.

De problemen in het gebied hebben een acuut karakter en voor de overlast die het water veroorzaakt dient op korte termijn oplossingen geboden te worden. Dit leidt tot de volgende vragen:

INLEIDING ANTWOORDEN

Er is sinds het begin van de neerslagmetingen in 1920 niet eerder zoveel neerslag gemeten als afgelopen winter. Dat maakt 2023/2024 een extreem jaar. Op veel plaatsen in Noord-Holland was, en in een aantal gevallen is, er nog sprake van grondwateroverlast. Op basis van de metingen die afgelopen decenia zijn gedaan is er een tendens op te maken van lange periodes van droogte afgewisseld met lange periodes van neerslag. De aanpak van de hiermee samenhangende problemen is maatwerk. Samenwerking tussen overheden en particulieren is nodig om weerbaar te zijn tegen klimaatverandering.

VRAGEN INCLUSIEF BEANTWOORDING GEDEPUTEERDE STATEN

Vraag 1:

Welke instantie is daadwerkelijk verantwoordelijk voor en aanspreekbaar op de grondwaterstand in het Noord-Hollands Duinreservaat: De grondeigenaar (provincie), de beheerder (PWN in opdracht van de provincie), het Hoogheemraadschap of de gemeente waarin het gebied valt.

De vraag wordt expliciet gesteld omdat vertegenwoordigers van genoemde organisaties naar elkaar verwijzen en elkaar soms ook tegen werken.

Antwoord 1:

De grondwaterstand in het Noord-Hollands Duinreservaat wordt op een natuurlijke manier bepaald en is afhankelijk van neerslag en verdamping in natte en droge periodes. Er is geen instantie daadwerkelijk integraal verantwoordelijk voor en aanspreekbaar op de grondwaterstand in het Noord-Hollands Duinreservaat. Het [Grondwaterbeheer](#) in Nederland is een interbestuurlijke verantwoordelijkheid. De taken en bevoegdheden voor grondwater liggen bij de provincies, gemeenten en de waterbeheerders (het Rijk en de waterschappen). Er is dus een collectief belang en samenwerking is nodig om het grondwater goed te beheren.

Vraag 2:

Welke maatregelen zijn op korte termijn te nemen, opdat de schade die op dit moment veroorzaakt wordt beperkt kan gaan worden.

Antwoord 2:

In en rond het Noord-Hollands Duinreservaat worden de volgende maatregelen genomen of voorbereid:

- Bij de Zeeweg naar Bergen aan Zee heeft de provincie een waterkering geplaatst en worden pompen ingezet. Op momenten dat dit door regenval nodig is wordt in aanvulling hierop de laaggelegen rijstrook afgezet en wordt een verkeersregelininstallatie geplaatst.
- In de bebouwde omgeving in Bergen aan Zee pompt de gemeente water weg richting strand om de bereikbaarheid te waarborgen en instroming van water in woningen te voorkómen.
- Rondom de zeehuisjes ten noorden van Egmond aan Zee is PWN bereid om gezien de zeer bijzondere omstandigheden afvoer van overtollig water naar de duinen toe staan.

- De landjesvereniging en PWN onderzoeken op dit moment welke maatregelen in het Zeedorpenlandschap mogelijk zijn.
- Bezoekers worden ter plaatse en op de website van PWN geïnformeerd over omleidingen en afsluitingen als paden niet bereikbaar zijn. Zie: <https://www.pwn.nl/water-in-de-duinen>

Vraag 3:

Wie is verantwoordelijk voor het nemen van deze maatregelen.

Antwoord 3:

- De provincie is als wegbeheerder verantwoordelijk voor de Zeeweg.
- Op basis van de omgevingswet hebben gemeenten een grondwatertaak in openbaar gemeentelijk gebied (Zie: [Grondwatertaak Gemeente](#)).
- Een perceel-/gebouweigenaar heeft een eigen verantwoordelijkheid om te zorgen voor de goede staat van zijn perceel en de werken en gebouwen op dat perceel (Zie: [Grondwateroverlast](#)). Daarbij kunnen afspraken en overeenkomsten van toepassing zijn tussen eigenaren, beheerders, pachters en huurders. Dit is nog onderwerp van gesprek tussen partijen.
- Voor het onttrekken van grondwater kan een vergunning of melding bij het waterschap nodig zijn (zie: [Vergunning HHNK](#)). Het waterschap biedt hiervoor ruimte zolang er geen sprake is van ontoelaatbare negatieve effecten.

Vraag 4:

Voor wie zijn de kosten van deze te nemen maatregelen.

Antwoord 4:

Zie vraag 2 en 3. Dit is afhankelijk van de locatie, wettelijke taken en verantwoordelijkheden en eventuele afspraken in overeenkomsten.

Vraag 5:

Op welke wijze kunnen vanuit het perspectief van de grondeigenaar en in samenwerking met de andere bevoegde instanties structurele maatregelen genomen worden om een te hoge grondwaterstand te voorkomen. Dit ook gezien de klimatologische en daarmee structurele oorzaak van de problemen.

Antwoord 5:

Wij hebben hier op dit moment nog geen precies beeld van. Daarbij speelt, gezien de huidige extreme omstandigheden, ook de vraag wanneer wordt gekozen voor (tijdelijke) waterhuishoudkundige maatregelen zoals oppompen en afvoeren van grondwater en wanneer wordt gekozen voor vaak ingrijpende en dure structurele maatregelen zoals reconstructies van wegen en paden, het waterdicht maken van kelders en aanpassing van grondgebruik. Betrokken overheden, eigenaren en belanghebbenden moeten dit komende periode, afhankelijk van de specifieke problematiek, per gebied uitwerken.

Vraag 6:

Op welke wijze worden de belanghebbenden (gebruikers en inwoners) daarbij betrokken.

Antwoord 6:

Gebruikers en inwoners zijn op verschillende manieren betrokken:

- In mei geeft de gemeente uitleg over een permanente aanpak van de grondwateroverlast op een door dorpsraad Bergen aan Zee georganiseerde bijeenkomst.
- PWN heeft structureel overleg met gemeente, eigenaren van zomerhuisjes en gebruikers van landjes.
- Provincie, PWN en gemeente stemmen maatregelen rond de Zeeweg af en informeren weggebruikers.

Naast betrokkenheid van belanghebbenden is er afstemming tussen gemeente, PWN, provincie en hoogheemraadschap.